

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/738/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6913210009
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6913210009.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa G. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. R., H. XXXX/X, zastúpeného JUDr. Jánom Sitarčíkom, advokátom, advokátska kancelária Lučenec, Dr. Herza 20, proti odporcovi PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o. so sídlom Bratislava, Mliekarenská 10, IČO: 35 792 752, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516 o určenie neplatnosti ustanovení úverovej zmluvy obsahujúcich neprijateľné zmluvné podmienky a vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota, č. k. 6C/285/2013-69 zo dňa 14. 01. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu, ktorým rozhodol o určení čiastočnej neplatnosti úverovej zmluvy, uložil odporcovi povinnosť vydať navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť navrhovateľovi trovy konania a zaplatiť súdny poplatok, z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

Vo výroku, ktorým okresný súd zamietol návrh na určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej účastníkmi konania podpísaný dlžníkom 13. 03. 2008 a veriteľom 28. 03. 2008, zostáva rozsudok týmto rozhodnutím nedotknutý.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretá medzi odporcom a navrhovateľom, podpísaná dlžníkom dňa 13. 03. 2008 a veriteľom dňa 28. 03. 2008, je neplatná v časti a) úrokov a poplatkov uvedených v bode 6 zmluvy, b) dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v bode 7 zmluvy, c) zmluvných pokút uvedených v článkoch 14.1, 14.2 písm. a, b, 14.3 a 14.4 zmluvy ako aj d) rozhodcovskej doložky v článku 18 zmluvy. Ďalej uložil odporcovi povinnosť vydať navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie v sume 932,51 EUR a nahradiť mu trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 276,07 EUR na účet právneho zástupcu navrhovateľa do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne (v poradí tretím výrokom) zamietol návrh navrhovateľa, ktorým žiadal určiť, že zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretá medzi odporcom a navrhovateľom, podpísaná dlžníkom dňa 13. 03. 2008 a veriteľom dňa 28. 03. 2008, je neplatná. Posledným (štvrtým) výrokom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok na účet Okresného súdu Rimavská Sobota v sume 155,50 EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že účastníci konania uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX podpísanej dlžníkom dňa 13. 03. 2008 a veriteľom dňa 28. 03. 2008 (ďalej len „zmluva“). V bode 6 zmluvy boli uvedené údaje o schválenom revolvingovom úvere v sume 995,81 EUR (30.000,- Sk), ktorý mal byť splatený v 24 mesačných splátkach po 66,95 EUR (2.017,- Sk), splatných k 12. dňu v mesiaci, zmluvná odmena 18.408,- Sk, nominálna hodnota úveru 48.408,- Sk, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len RPMN) za úver 60,96 %, ročná úroková sadzba úveru 64,66 %, úverový limit 60.701,- Sk, priemerná RPMN nebola uvedená, zmluvná odmena za poskytnutie

revolvingu 16.701,- Sk, predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu 54,59 % a ročná úroková sadzba revolvingu 61,30 %.

Okresný súd na základe porovnania údajov v bode 5 zmluvy (žiadosti o poskytnutie úveru) a v bode 6 zmluvy, zistil, že obsahovali zavádzajúce údaje, lebo v návrhu (žiadosti) bola uvedená predpokladaná RPMN za úver 81,42 % a po poskytnutí úveru 63,57 %. Túto časť bodu 6 zmluvy, ktorá sa týkala zmeny výšky RPMN, považoval za nový návrh zmluvy. Aj keď v bode 6 zmluvy po schválení úveru bola uvedená nižšia sadzba RPMN ako v bode 5, skutočná RPMN za úver je 64,66 %. Z týchto dôvodov považoval za neplatné tie ustanovenia bodu 6 úverovej zmluvy, ktoré sa týkali údajov o RPMN za úver, lebo išlo o zavádzajúci údaj a poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov.

Okresný súd ďalej zistil, že v bode 7 zmluvy je uvedená dohoda o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Na základe predloženia tejto dohody je zamestnávateľ dlžníka povinný vykonávať v prospech veriteľa mesačné zrážky zo mzdy dlžníka minimálne vo výške mesačnej splátky uvedenej v bode 6 zmluvy vždy v riadnom výplatnom termíne, pričom zrážky zo mzdy budú vykonávané zamestnávateľom až do doby, kým veriteľ zamestnávateľovi písomne oznámi, že všetky jeho pohľadávky vzniknuté na základe tejto zmluvy sú splatené. Dohodu o zrážkach zo mzdy určil za neplatnú s odôvodnením, že zakladala značnú nerovnováhu v neprospech navrhovateľa, spotrebiteľ bol nútený uzavrieť túto dohodu pri podpise úverovej zmluvy, pričom výkon zrážky zo mzdy už nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti.

Okresný súd považoval ďalej za neprijateľné aj zmluvné podmienky uvedené v článku 14, ods. 14. 1, 14. 2, 14. 3, 14. 4, pretože tu uvedené sankcie sa mohli kumulovať za jedno a to isté omeškanie dlžníka s úhradou splátky úveru, na základe čoho veriteľ mohol požadovať zmluvnú pokutu 0,2 % z výšky splátky za každý deň omeškania, ďalej vo výške 5 % z výšky dlžnej splátky po 15 dňoch omeškania, vo výške 10 % po 30 dňoch omeškania a vo výške až 50 % z nominálnej výšky úveru v prípade omeškania viac ako 35 dní, pričom podľa čl. 13 má veriteľ v prípade omeškania dlžníka viac ako 35 dní možnosť odstúpiť od zmluvy. Uvedenú zmluvnú pokutu, ktorá nemá len zabezpečovací, ale aj sankčný charakter, považoval za neprijateľnú podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, lebo sankcie spôsobujú značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Okrem zmluvnej pokuty môže veriteľ požadovať aj zákonný úrok z omeškania.

V článku 18 zmluva vymedzila riešenie sporov rozhodcovskou doložkou, ktorá je súčasťou predtlačenej formulára. Rozhodcovskú doložku okresný súd považoval za neplatnú z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná, spôsobovala značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. V prípade sporu by bolo výlučne na odporcovi, aby určil riešenie sporu pred rozhodcom za predpokladu, že takúto alternatívu riešenia sporu určí.

Okresný súd ďalej uviedol, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľskej zmluvy platí výklad, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa. Určené neprijateľné podmienky ohľadom úrokov, poplatkov, zmluvnej pokuty, rozhodcovskej doložky a dohody o zrážkach zo mzdy sú neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

Okresný súd vyhovel návrhu aj pokiaľ ide o vydanie požadovaného bezdôvodného obohatenia, keď vychádzal z toho, že navrhovateľovi bol poskytnutý úver 995,81 EUR (30.000,- Sk), na ktorý zaplatil spolu s úrokmi a poplatkami sumu 1.928,32 EUR. Keďže mal zaplatiť iba istinu bez úrokov a poplatkov, odporca sa bezdôvodne obohatil o sumu 932,51 EUR, ktorú je povinný vrátiť.

V prevyšujúcej časti návrhu, ktorým navrhovateľ žiadal vysloviť neplatnosť celej zmluvy, okresný súd návrh zamietol, „pretože na toto nebol dôvod“ (s. 10, predposledný odsek).

Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 4 ods. 1 až 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 39, 44 ods. 2, § 53 ods. 4 písm. k), § 544 a § 451 Občianskeho zákonníka. Úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania podľa § 142 ods. 1 a § 149 ods. 1 OSP za tri úkony právnej služby, cestovné výdavky a náhradu stratu času advokáta spolu v sume 276,07 EUR podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z.. Odporcovi tiež uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za konanie podľa § 2 ods. 2 Zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a podľa položky 1 písm. a), písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov, pretože navrhovateľ bol od platenia poplatku oslobodený.

Proti rozsudku podal včas odvolanie odporca, ktorý okresnému súdu vytýkal nesprávne skutkové zistenia, nesprávne právne posúdenie a nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia. Neplatnosť zmluvy v časti úrokov a poplatkov okresný súd založil na tom, že údaj o RPMN bol zavádzajúci a že medzi návrhom (žiadosťou navrhovateľa o úver) a jeho prijatím je rozdiel v RPMN, ktorý nebol zo strany navrhovateľa prijatý. Podľa odporcu bola hodnota RPMN uvedená v zmluve správne. Tvrdenie súdu, že správna výška RPMN má byť 64,66 %, je nepreskúmateľné a v odôvodnení rozhodnutia nie je uvedený žiadny dôkaz, na základe ktorého súd uvedený záver vyslovil. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, na základe akého zákonného ustanovenia je úver bezúročný a bez poplatkov. Nebolo preukázané, že by zmeny RPMN v bode 5 a 6 zmluvy nezodpovedali vôli navrhovateľa uzavrieť zmluvu. Tým sa súd, ktorý zmenený návrh považoval za nový návrh, nezaoberal. Odlišnosť RPMN nie je zmenou návrhu podľa § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, lebo zo zmluvných dojednaní vyplývalo, že prijatie návrhu môže byť zmenené v časti RPMN tak, že jej výška môže byť znížená, čo sa aj stalo a táto skutočnosť je na prospech spotrebiteľa. Závery ohľadne neplatnosti zmluvných sankcií považoval odporca za jednostranné, lebo súd sa nezaoberal všetkými aspektmi zmluvných pokút. Odôvodnenie neplatnosti dojednania o pokutách je nepreskúmateľné pre nemožnosť zistiť, v čom spočíva značná nerovnováha. Obmedzenia uvedené v § 53 ods. 4, písm. k) Občianskeho zákonníka sa týkajú iba neprimeranej výšky pokút. Nesmeruje k ochrane pred tým, aby dlžník nebol zodpovedný za porušenie zmluvy. V prípade zmluvných pokút mal súd zvážiť, kedy taká zjavne nevýhodná pozícia pre spotrebiteľa nastane. Okresný súd nezvažoval, že zmluvná pokuta podľa bodu 14. 1 písm. a), b), bodu 14.3 závisí od doby omeškania. Potom jej výška závisí len od porušenia povinnosti dlžníka. Záver okresného súdu, že zmluvné sankcie sa kumulujú, nezodpovedal obsahu záväzku a spojil všetky sankcie dokopy. Zmluvná pokuta 50 % sa mohla uplatniť, len ak v stanovenej lehote nedošlo k úhrade dlhu po jeho zosplatnení. Pokuty podľa zvyšných ustanovení sa ale týkajú omeškania s úhradou splátok, nie zosplatnenia dlhu. Odporca ďalej namietal, že z odôvodnenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nie je možné zistiť neprijateľné podmienky podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odporca tiež namietal záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Okresný súd spojil neplatnosť rozhodcovskej doložky výhradne so situáciou, ktorá nastane pri podaní žaloby v rozhodcovskom konaní dodávateľom. Posúdenie platnosti rozhodcovskej doložky malo závisieť od toho, kto začne rozhodcovské konanie, čím sa popiera podstata neprijateľnej podmienky. Okresný súd prijal záver o existencii neprijateľnej podmienky, ale neuviedol, v čom zistil nerovnováhu v právach dodávateľa a spotrebiteľa. Odporca ďalej namietal, že okresný súd sa vôbec nezaoberal jeho námietkou premlčania, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Náhradu trov konania okresný súd priznal v rozpore s rozhodnutím vo veci samej. Plnú náhradu trov bolo možné priznať v prípade plného úspechu účastníka konania. Návrh bol však v časti zamietnutý. Z uvedených dôvodov odporca tiež namietal uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ktorý vzhľadom na výsledok konania nebolo možné uložiť v celom rozsahu. Z týchto dôvodov odporca navrhol rozsudok okresného súdu, s výnimkou zamietajúcej časti návrhu, zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie alebo zmeniť a návrh v celom rozsahu zamietnuť.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací odvolanie prejednal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 OSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP napadnuté rozhodnutie podľa § 221 ods.1, písm. f), písm. h) OSP zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, pretože účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne vec právne posúdil.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 04. 2015, ktoré sa vzťahuje aj na posudzovanú vec, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom

je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k), r) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré
k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,
r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní a v znení účinnom od 01. 01. 2015 umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53b ods. 1v spojení s § 879m Občianskeho zákonníka, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Podľa § 107 ods. 2 najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 153 ods. 4 OSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 154 ods. 1 OSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Krajský súd považoval odvolanie odporcu za opodstatnené. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces a súčasne len na základe odôvodnenia rozhodnutia má účastník a nadriadený súd možnosť kontroly vecnej správnosti rozhodnutia. Z toho dôvodu musí obsahovať skutkové zistenia, vzťah medzi skutkovými zisteniami, úvahy pri hodnotení dôkazov, na základe ktorých konajúci súd prijal skutkové závery, ako aj právne závery vyplývajúce zo zisteného skutkového stavu. Rozsudok, ktorý nemá náležitosti podľa § 157 ods. 2, resp. § 153 ods. 4 OSP, je nepreskúmateľný.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa nedá zistiť, ktoré dôkazy okresný súd skutočne vykonal, posudzoval, ako ich hodnotil, akými úvahami pri hodnotení dôkazov dospel k skutkovým záverom a právnomu posúdeniu veci, lebo v podstate iba prevzal dôvody uvedené navrhovateľom. Okresný súd rozhodol tiež o povinnosti odporcu vydať navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie, pričom neuviedol, na základe akých skutočností odporcovi vzniklo bezdôvodné obohatenie. Odporca uplatnil námietku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. S uvedenou námietkou sa okresný súd vôbec nezaoberal. Jeho rozhodnutie bolo predčasné aj z dôvodu, že vôbec nezisťoval, kedy a v akej výške poskytol odporca navrhovateľovi peňažné plnenie podľa posudzovanej zmluvy, neuviedol ani dôvody a výšku peňažných plnení navrhovateľa poskytnutých podľa zmluvy odporcovi.

Z rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že v rozhodnutiach o vydaní bezdôvodného obohatenia spotrebiteľovi z dôvodu plnenia na základe neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách sa neuvádzajú neprijateľné podmienky do výroku rozsudku, a neplatnosť zmluvných podmienok súdy posudzujú ako prejudiciálnu otázku, pričom vychádzajú napr. z rozhodnutí, ktorými boli z rovnakého dôvodu zamietnuté nároky a sankcie uplatnené dodávateľom finančnej služby, prípadne rozhodnutí o zastavení exekúcie z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky.

V posudzovanej veci sa navrhovateľ okrem vydania bezdôvodného obohatenia domáhal určenia neplatnosti viacerých zmluvných podmienok. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia však navrhovateľ spojil len s požadovaným určením neplatnosti RPMN v úverovej zmluve. Okresný súd v tejto súvislosti vychádzal iba z toho, že zmluva, ktorá bola uzavretá na formulárovom tlačive odporcu, obsahuje rozdielnu výšku RPMN v bode 5. (v žiadosť o úver) a v bode 6., v ktorom bol odporcom ako dodávateľom finančnej služby vymedzený predmet zmluvy. Zmenenú výšku RPMN okresný súd považoval za nový návrh zmluvy, z čoho urobil záver, že zmluva sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Uvedený záver je podľa názoru odvolacieho súdu predčasný a nedostatočne odôvodnený, lebo okresný súd v skutočnosti neposudzoval dôvody, pre ktoré je úver bezúročný a bez poplatkov podľa osobitnej právnej úpravy § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ale iba podľa všeobecnej úpravy § 39, § 44, resp. § 41 Občianskeho zákonníka. Ak by zmenený návrh nebol spotrebiteľom prijatý, potom mal okresný súd skúmať neplatnosť podľa § 40 Občianskeho zákonníka pre nedostatok formy a zhody prejavu vôle. Okresný súd mal vychádzať z osobitnej právnej úpravy podľa zák. č. 258/2001 Z. z. a dôsledne sa zaoberať s tým, či odporcom zmenené podmienky úveru (RPMN) mohli mať alebo mali na dohodu o výške úveru, lehotách splatnosti a konečnej splatnosti, t. j. na predmet zmluvy vplyv, keď odporca vlastne dlžníkovi znížil nielen RPMN, ale aj úrok a tým aj výšku splátky. Okresný súd tiež nedal navrhovateľom tvrdenú neplatnosť RPMN do súvislosti s účelom, pre ktorý právna úprava sankcionuje dodávateľa finančnej služby, ak v spotrebiteľskej úverovej zmluve neuvedie povinné údaje podľa § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Okresný súd bude preto znova zisťovať, či predložená zmluva obsahuje všetky náležitosti podľa § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z., a pokiaľ povinne uvádzané údaje obsahuje a súčasne ak nie je sporné, či navrhovateľ na základe ním podpísanej zmluvy peňažné plnenie podľa zmluvy prijal, nemôže obstať záver, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov.

Ostatné dôvody, pre ktoré sa navrhovateľ domáhal určenia neprijateľných zmluvných podmienok, bude okresný súd posudzovať individuálne, z hľadiska naliehavosti právneho záujmu na požadovanom určení. Existenciu naliehavého právneho záujmu bude okresný súd zisťovať vzhľadom na právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv v čase vydania rozhodnutia, čo vyplýva z § 52 ods. 2, § 53 Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ ide o dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je uvedená v bode 7 zmluvy, okresný súd bude vychádzať aj z toho, že podľa § 5a ods. 1 písm. a) zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Pokiaľ ide o sankcie postihujúce spotrebiteľa za omeškanie s peňažným plnením uvedené v bode 14 zmluvy a o rozhodcovskú doložku, uvedenú v bode 18 zmluvy, okresný súd bude vychádzať aj z toho, že v spotrebiteľských zmluvách takéto dojednania v zásade nemôžu byť uvedené

iba ako súčasť obchodných podmienok, ale musia byť súčasťou spotrebiteľskej zmluvy a musia byť individuálne dojednané, pretože ustanovenia o sankciách a o rozhodcovskej doložke nesmú slúžiť na to, aby dodávateľ skryl v neprehľadnej, zložito formulovanej a malými písmom písanej forme tie zmluvné podmienky, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, ktoré môžu uniknúť pozornosti spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy (§ 53 ods. 4, písm. k), r) Občianskeho zákonníka). Okrem toho bude okresný súd vychádzať aj z uznesenia Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 1Er/12/12-17 z 11. 01. 2012, na ktoré poukázal navrhovateľ, a z ktorého vyplýva, že exekučný súd považoval rovnakú rozhodcovskú doložku, uvedenú v inej revolvingovej zmluve tých istých účastníkov konania za neprijateľnú.

Pri posudzovaní bezdôvodného obohatenia musí okresný súd dôsledne vychádzať (ako uvádza odvolací súd vyššie) zo zistenia, či zmluva má alebo nemá náležitosti podľa § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a následne zisťovať, kedy a v akej výške poskytol odporca peňažné plnenie navrhovateľovi podľa posudzovanej zmluvy. Okresný súd bude zisťovať dôvody a výšku peňažných plnení navrhovateľa odporcovi, ktoré navrhovateľ požaduje vydať ako bezdôvodné obohatenie. Až na základe toho rozhodne, či a v akej výške vzniklo bezdôvodné obohatenie. Súčasne len na základe zistenia, kedy odporca plnenie od navrhovateľa prijal, sa súd môže vysporiadať aj s námietkou premĺčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú vzniesol odporca, a ktorú okresný súd doteraz neposudzoval, ako aj s tvrdením navrhovateľa, že zo strany odporcu došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, preto navrhovateľovi na vydanie bezdôvodného obohatenia plyní 10 ročná premĺčacia lehota. Až po uvedenom doplnení dokazovania bude môcť okresný súd rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby spĺňalo náležitosti § 157 ods. 2 OSP.

Odvolací súd zvažoval, či vzhľadom na právoplatnosť výroku, ktorým okresný súd zamietol návrh o určenie neplatnosti zmluvy, ktorý nebol odvolaním dotknutý, nebol právoplatne vyriešený vzťah účastníkov konania ohľadne určenia neplatnosti jednotlivých zmluvných podmienok uvedených v čl. 6, 7, 14 a 18. zmluvy. Okresný súd uvedený výrok vôbec neodôvodnil, ale z návrhu vyplýva, že navrhovateľ požadoval určenie neplatnosti celej zmluvy alebo jej časti. Z toho dôvodu treba vychádzať z toho, že uvedeným výrokom bol zamietnutý iba návrh na určenie neplatnosti zostávajúcich častí zmluvy.

O trovách doterajšieho konania a súdnom poplatku bude okresný súd znovu rozhodovať v novom rozhodnutí o veci samej (§ 224 ods. 3 OSP), pričom sa bude aj zaoberať účelnosťou jednotlivých úkonov právnej služby z hľadiska ich obsahu a významu pre objasnenie skutkových a právnych okolností posudzovanej veci.

Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.